

"EDINOST"
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrtkih in sobotah**. Zbiranje izdanja izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — **Obujno izdanje stane:** za jedan mesec L. 30, izven Avstrije L. 40; za tri meseca . . . 2.60 . . . 4.— za pol leta . . . 5.— za vse leto . . . 10.— **Na morečke brez priložene naročnine se ne jemijo ozir.**

Posamežne številke so dobivajo v prodajalnicah tobakov v Trstu po 2 nr., v Gorici po 3 nr., Sobatno večerno izdanje v Trstu 3 nr., v Gorici 4 nr.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Pedagogi pri „Mattinu“.

Nekemu šolskemu — detetu, katero posilja svoje otrošarje v list „Mattino“, ni prav, da se slovenski otroci po okoliških šolah uče italijanskemu jeziku po Abnovi slovniči. Po menjenju tega slavnega pedagoga in italijsančila moral bi se pričeti pouk v italijančini za slovenske otroke z — Dantejevo „Divina Commedia“.

To svojo naravnost bedasto trditev hoče mož podpreti z lažjo, namreč, da otroci v Trstu in po okoliči govore, so govorili in bodo govorili italijanski in nič kaker italijanski.

Revje je pokazalo s to gorostasno nemnostjo, da ne pozna niti najprimitivnejših načel pedagogike in legike, potem pa je dokazalo tudi, da mu niso odnošaji po okoliči čisto nič znani, ali pa da jih pretvarja vedoma — da torej laže.

Pedagogi vsega sveta, čujte in smejajte se: pouk v kakem tujem jeziku nej se prične z najtežavnjimi umotvorom v literaturi dočasnega jezika! Ali se ne pravi to, kateri bi hoteli pričeti zidati hišo — pri strehi, ali pa sedlati konja pri — repu?

Pametni može in učitelji vseh vekov so v tem jedini, da se pouk v tujih jezikih mora pričeti z-a-b-e, le nadri-pedagogi pri „Mattinu“ imajo svoje posebne nerazumljive nazore, kateri je sploh nerazumljivo vse postopanje tega lista, ako poštavamo njega nraj kot poluuredni list.

„Mattinovemu“ nadri-pedagogu se je menda vendar nekoj sanjalo, da je njegova zahteva — da bi se namreč slovenski otroci jeli poučevati z Dantejevo „Divina Commedia“ — obsurdna, zato pa je hitro pristavljal, da se je po okoliči vsikdar govorilo, se govoril in da se bodo govorilo le italijanski. Ali ljubek, tu bi te mi lahko prav pošteno očitali, ker si se drznili napisati tako gorostasno laž. Toda budi ti odpuščeno to resnice-neljubje, saj vemo, da je navada želesna sreje, in tvoja stara navada je, kakor pravi Francoz: Corriger la fortune — a po nači bi rekli, da vedno silka načo odnošajo drugače, nego v resnicu so.

Tako postopanje sicer ni posebno častno za nikogar, najmanje pa za liste iz tvoje vrste, ali mi hočemo biti velikodušni ter kramljati s taboj za danes kakor z otrokom, katerega še ne razviti razum ne more pojmiti tega, o čemer brblja v svoji d-ačestni najivnosti.

Vidiš, kako se zapletiš sam v protislovju! Z jedne strani trdiš, da okoliški otroci govore vedno italijanski, potem pa v isti senci daješ nasvete, kako bi se dali doseči boljši vspahi v poučevanju italijanskega jezika, priznavaš torej, da do sedaj ni bilo dobrih vspahov. Čudno zarsa: sko je res, da okoliški otroci tako dobro govore italijanski, potem pa daješ svojim italijanskim tovarišem-učiteljem najslabše spričevalo, kajti slaba mora biti njih zmožnost, ako pri tako dobrimi podlagi ne dosežajo dobrih vspahov.

PODLISTEK.

100

Kmetski upor.

Zgodovinska povest četrtnjega veka.

— Spisal Avgust Šenov. Preložil I. P. Planinski. —

— smo, odgovori Gubec hladno, strašno bo, ali strašneje ne more biti, kakor je scdaj. Premislimo smo vse in se dogovorili vsi kmetje od Krapine vse do Jastrebarskega, a tudi narod ono stran Sotle pod bičem nemške gospode ne misli drugače. Gospoda seveda ne sanjajo nič, ker to tajno v sreči nosimo. Mi nismo razbojniki, mi smo poštenjaki, ali Tahija ne maramo služiti, ampak povrniti se hočemo k stari gospodi. To je naš trden sklep.

— In naj se zruši nebo na nas, priponni Gregorić, tako mora biti.

In čemu ti dela takliko skrbi pouk v italijančini, akor utriči že govorite italijanski? Pomilujemo te res, da živiš kakor mačka v vreči, ne vede, kje si in kdo je krog tebe.

Pomilujemo te, ker si samo razkrilo pred svetom, da logike pri tebi ni doma, da si tudi v pedagogiki slabo podkovano ter da nimaš takliko poštenosti v sebi, da bi o razmerah po okoliči pisalo — resnico. To so grdi nedostatki, radi katerih smo ti moralisti okor. Toda samo si krivo na tem, ker se usiljuješ za učitelja, ko si vendar samo toli potrebitno ponka!

Kmalu bi bili rekli: Beg daj norem pamet! — a to ne bi bilo pravo, ker vidimo da si — otrok!

Sedaj pa par resnih besedi! Italijanski pedagogi, kjeri je poverjena naša slovenska deca, se t. ž. in čudijo, da na okoliških šolah ni pravga vspaha. Mi se svoje strani jih ne razumeemo, da tožijo, kajti jasno mora biti vsekumur, da so pravi vspahi nemogodi, kjer se prezira vrhno pedagoško nadelo, namreč: da se pouk v osnovnih šolah mora vršiti v materinem jeziku. Zelo značilno za naše razmere pa je, da je gospodi na sreču le pouk v italijančini in da se niti ne spominjajo drugih potrebnih predmetov. To kaže, da niti ne pozna, ali prav za prav nočejo poznati prave vrsti in prvega namenskih ljudskih šole — da ne vede, da ljudska šola ni in ne sme biti učilnica za tujo jezik, ampak da jej je namen podati otrokom takliko znanja v različnih predmetih, kolikor ga potrebuje človek v navadnem praktičnem življenju. Zato pa je in ostane gola resnica, da so naše šole — zlasti po sprednji okoliči — slabu urejene in da ves šolski sistem ne odgovarja potrebam ljudstva in pravemu namenu ljudske šole. Pri nas se zanemarjejo vse drugi predmeti v prilog ljudi italijančini, a še v pouku poslednje ne dosežajo — kar je sicer čisto naravno — nikakih vspahov. Kolika potrafa časa! Kako grozno nerazmerje med ogromnimi žrtvami, kajih zahtevajo šole, in pa pravimi vspahi!

Na to smo hoteli opozoriti slavnega pedagoga, ki se zbirajo okolo še bolj slavnega „Mattina“. Vzrokov nevsephom našo šole naj iščejo tam, kjer v resnici so: v nje slabih uredbi. Ljudska šola naj prepuste njo pravemu namenu; ljudska šola budi učilnica za praktične potrebe, če tudi brez — Dantejeve „Divine Commedie“.

In s tem se poslavljamo od slavnih pedagogov slavnega „Mattina“.

Politične vesti.

Konec razprave o poneverjenju pri Rimski banki. Kakor smo bili omenili na kratko v današnjem zjutranjem izdanju, končala je minolo soboto razprava proti obtožencem gorostašnega poneverjenja pri Rimski banki. Konečna razprava pričela je dne 2. maja t. l. trajala je torej 88 dnij; glavne

— Bodil tako, reče starec svečenik, zato sem vajui tudi poklical. Ali naj bo brez krvi. Bil sem pri gospodu banu in škofu Draškoviči v Zagrebu in povedal sem, kakov krvicu trpite. Bilo mu je žal. In obljudil mi je, da bo sam pisal kraljevi svetlosti, in dejal, da tudi vi iz mej sebe izvolite dvajster da bi šli pred kralja. Tudi mi je dejal, da pojde drugi gospod ban knez Franček na Dunaj, da razodene kralju vas vaše krvice in prosi za vas, naj vas dene pod staro gospodarje. Storito tako, izvolite dva moža, a pismo na kralja napišem jaz, da bo vso prav in jasno. Ako Bog dà, naredi se brez krvi.

Gubec se malo zamislil, potem dejal:

— Bog daj, da bi bilo brez krvi! Oh kako jaz to želim. Čital sem knjigo večne prav-

zatožence, namreč Tanlongs, Lazzaronija & compagnia se zapri le dne 19. januarja 1893. t.; bili so torej nad poldrugo leto v preiskovalnem zaporu. Tekom te neskončne razprave prišla so zaraza prekrasne, neverjetne sivari na dan o podkupljivosti višjih uradnikov in narodnih zastopnikov. Da so pa porotniki — cesar so bi nihče ne bi nadeljal — kar naravnost spoznali nekričimi vse zatožence, to vendar nekako čudno osvetljuje maličenje rimskih porotnikov. Javno menenie, to je: porosteni listi, kako stroga obsojajo po stopanje porotnikov, češ, da so zasolili sedanji vladci s svojim verditom svedčano in pošteno pljusko. Kako pa naj bi sedili porotniki, ko je vendar bil zatožbi „izpedmaka“ glavni temelj vsele „izmaksnjene“ listi? Prav ima zatožec nek merodajan rimski list, kateri zagovarja porotnike, češ: Zakaj naj bi spoznali krivim to slromake, ko je vendar še mnogo drugih „gospodov“, koji so od vseh poneverjenih milijonov povzeli več, nego pa zatoženci, in vendar niso zatoženi? To maličenje je sicer popolnoma logično, a nikakor ne častno za morálnost v Italiji.

Vojna med Kitajem in Japonsko. Bureau Reuter* javlja dne 30. t. m. iz Yokohama v London: „Kitajskim rezervistom vojske in mornarico so jo obrazalo, da se zbere na določenih mestih. V Japanu živeči Kitajci zapuščajo zemljo. Glavni vod kitajske vojske prekorabil je dne 25. t. m. severno morje in vstopil v Korejo.“ — Druga poročila zatrjujejo, da vojska izredno ni še napovedana, in da Japonska kljub dosedanjim svojim vojnim činom vedno še naganja k mnenju spravi. Kitajska v tem pripravlja svojo vojsko kolikor more naglo.

Ob sedanjem sporu med Japonsko in Kitajem si politiki ubijajo glavo, kako stalično zavzimajo Rusija glede na ta spor z ozirom na velike svoje interese v Aziji. O tem pišejo „Pet. Correspondenz“ iz Peterburga: „Na korist Rusije bi bilo, da ne pride do vojske med Kitajem in Japonsko, kajti niti zmaga jedne, niti druge države ne bi povspremala koristi Rusije. Ako pa je vojska neizgibna, potem bude nalogu ruski diplomaciji, da storiti isti konec kazor hitro mogoče. Nikkor pa ne bi mogla dovoliti Rusiju, da Koreja popolnoma izgubi svojo samostalnost, bodisi na korist Kitaja ali pa Japonske. Taka eventualnost spravila bi v nevarnost političke in trgovske interese Rusije na skrajnem vzhodu. Sicer je tudi misliti, da Rusija ne dovoli, da bi se katera druga evropska država vkljukala v ta spor. To velja posebno za Angličko, katera bi si po takem posredovanju gotovo hoteli priboriti velikih koristi, kajti bi nasprotovalo ruskim koristim.“

Različne vesti.

† Nadvojvoda Viljelm. Najnovejše vesti iz Badena poročajo, da je nek kolosar v posredno provzročil grozno,

nepričakovano

vise in ljubezni in učil se iš nje poštenosti, pravice in ujudnosti. Moja duša se je ečstila, moje srce izpremenilo. Pa ko bi prišel k meni nešrečni, obupani narod, ko bi zakljal: koljimo, sekajmo, tedaj bi tudi jaz dejal: potrpite, saj vendar ni umrla pravica. Zaman. Želim, da bi bil mir, ali srečni napoveduje krvave dni. Gospoda nimajo duše. Nu, budi po vašem, ali samo vam za voljo. Izvolimo si može in posljimo jih. Da vidimo, morda odkloni božja roka oblik izpred kraljevih nobi, morda — ali, ne bo zdravila? varavna Gubec glavo.

— Zgodi se božja volja, odgovori župnik in sklene roke.

— In naša osečata pravi Ilijia in vzdigne pest.

Moža se vrneta v Ilijino hišo in že je mesec visoko na nebo priplatal, ko se Ma-

Oglas se računa po tarifu v petin; za naslove z debelimi črkami se plačajo prostor, kuhkar obsegja vavadnih vrstic. Poslana osmrtnica in javne zavetnice, dočni oglasi itd. se računajo po pogodbah.

Vsi dopisi naj so posiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnilo, reklamacija in oglase sprejema upravnitev ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so prosto pošiljane.

„V edinstvu je moč!“

smrt Nj. ces. in kralj. Visokosti. Pokojni nadvojvoda ukazal je bil namreč te dni, da se odpoljejo vse njegovi konji z Dunaja v Baden, ker je hotel vse konje privaditi na električno železnicu. Tako se je nadvojvoda ustavil tudi minolo nedeljo ob proggi električne železnic, da privadi konja na pogled električnih vozov; v istem trenoiku pa je prizadel nek kolegar med konja in električni voz ter oplaznil konja ob noge. Vsled tega se je konj splašil. Okrajni glavar v Badnu zaslišal je vse osebje dočasnega vlaka in vse vodnikov so pritrdili, da je le kolesar posredno provzročil nesrečo. — Povodno smrt nadvojvoda Viljelma, brata nadvojvoda Albrehta, priedili so razni dunajski listi posebna izdanja, vse listi pa v iskrenih člankih občalujejo smrt dobroljivega in učenega nadvojvoda. Nemški cesar je brzjavim potom izrekel svoje sožalje nadvojvodu Albrechtu. Na Nj. Vel. cesarja napravila je nepričakvana grozna vest kako globok nis; ukazal je takoj odporedati namerovali lov in vse zabave. Danes prispe Nj. Vel. na Dunaj; nadvojvoda Albretha pa je veste o grozni smrti svojega brata takoj pretresla, da nikakor ne more priti na Dunaj. Pogreb bude menda v četrtek, dne 2. avgusta na Dunaju. Tudi minister cesarske hiče, grof Kalnoky, dospel je iz Moravske na Dunaj. — Včeraj dopoldan je dvorna komisija na Dunaju popisala zapuščeno pokojnega nadvojvoda. — Dodamo še, da je glavna zaslužna pokojnikova, da se je naše topništvo razvilo na tako visoko stopnjo, kakor nijedno v vsej Evropi.

Nadvojvoda Rajner za tržaško ambulanco. Nadvojvoda Rajner je podaril tržaški poliambalančni družbi sveto 200 gld., ki naj se doda nedotakljivemu fondu.

Vesela vest. „Slovenski Narod“ javlja v včerajnji svoji številki, da je cesar odobril ustanovitev gimnazija v Krjanju. Dotični akt je že pri naučnem ministerstvu.

Imenovanja. Pristav na c. kr. gospodarsko-kemički poskušni postaji v Gorici, Tomaž Frühhauf je imenovan ravnateljem bodočem c. kr. gospodarsko-kemički poskušni postaji v Spletu; aspirant na omenjenem zavodu v Gorici, Fran Gvozdenovič pa je imenovan pristavom za poskušno postajo v Spletu.

— dr. Karol Triller odpril je včeraj svojo odvetniško pisarno v Ljubljani.

Izlet v Postojino. Lepi metropoli zavedenje Notranjske bližajo se krasni slavnostni dnevi; sijavli bodo namreč tam 25. letnico Narodne čitalnice Postojanske in pa ostanjanje telovadnega društva „Šokol“ v Postojini. Na tej slavnosti snidejo se sinovi naroda našega iz vseh krajev domovine slovenske. Tudi nam Tržaškim Slovanom je dolžnost, da v častnem številu ponesemo pozdrave od sinje Adrije sosedom našim. V ta namen se je mnogo trudil odbor Tržaškega Šokola, da je preskrbel poseben vlak za

tja poslovni od Ilje, da pojde domov. Predno odide mu roče na hišnih vrstih:

— Tako bo najbolje, prijatelj! Mi dva sama ne pojdeva. Ostati morava tu in paziti na narod, da kdo ne olupa in ne zdvija ter si ne omadežuje rok a krvjo nedolžnih ljudij. Jaz bi dejal, da pošljemo Matijo Bistrča od ted in Ivana Syrača iz Pušč. Ta dva moža imata zdravo pamet.

— Dobra, odgovori Ilja, ali potrimo že nekoliko dñij, jaz pojdem jutri v Žumberk, da vidim, da se je moj brat Nežina povrnil s Turške in če nam je prinesel poročil o Mogajči. Že več kot dva meseca ga ni doma. In dobro je, ako zvemo kaj Uskok mislijo. Spoloma se oglašam pri Stepku Gregorijanci v Mokričah. Že trikrat mi je poročil, naj pridem k njemu.

(Daleko prib.)

Tržaške in Goriške izletnike. Vozni red in cene smo že priobčili v današnjem sjutranjem izdanju. Objavo glede prodaje kart je popraviti tako, da se bodo na Tržaški postaji prodajali vožni listki pri blagajni. Čujemo, da se nekaterim zdu cene previsoke. Dotičnike bi opozorili na velikansk riziko, kojega je vzel na svoja pleča društvo "Sokol" in pa na okolnost, da je društvo doseglo le neslastne olajšave in pa, da se posebni vlak ni priredil toliko v doseg do značnih cen, ampak z osirom na slabe železniške zvezke za povratek v Trst. Kdor se namreč ne bode vozili z našim vlakom, moral bo: ali oditi iz Postojine že ob 6. uri zvečer, ali se voziti vso noč z možanim vlakom, ali pa ostati v Postojini do naslednjega dne. V teh dveh poslednjih slučajih bili bi stroški gotovo veliko večji. Vožni red za naš vlak je pa kar najugodnejši: odpeljemo se ob 7. uri sjutraj, a vrnemo se o polunoči. Pridruži se nam torej, kdor le more, kajti slavnost bode — kakor nam poročajo iz postojine — zares velikanska! Gotovo ne bode žal nikomur!

Tudi "Del. podp. društvo" se udeleži izleta v Postojino z zastavo, aka se le priglasi dovoljno število udeležencev. Prošnja za dovoljenje se je že učila. Želeti bi bilo zares, da bi bil naš vrli delavski stan zastopan na tej krasni slavnosti.

Vrtna veselica "Tržaškega Sokola" na vrto "Narodnega Doma" pri sv. Ivanu obnesla se je minolo nedeljo prav dobro na vse strani. Tamburaši so udarali izborni, tako, da jih je občinstvo obispalo s pohvalo po vsaki točki. Pevci so nam zapeli prav dobro Vilharjevo "Hymno Gunduliču", dočim je drugo pevko točko, Ipančevu "Mi vatajamo", prepovedalo slavne redarstvo. Tej prepovedi smo se čudili tembolj, ker se je ista pesem pela že večkrat tudi pri nas. Veliki del zasluge na krasnem vasehu imajo pa naši vrli telovadci. Telovadili so na drogu, če mogoče še bolje nego pri veliki javni telovadbi v vrto "Mondo Nuovo". Sosebno je navdušila občinstvo velika piramida, prirejena pri bengališkem ognju. Po "besedi" je bila prosta zabava s plesom v dvorani. Sploh smo se prepričali, da privlačna sila našega "Sokola" narašča vedno bolj, da smo reči, da to društvo res mnogo stori v prospeku socijalnega življenja med Tržaškimi Slovani. A v bližnji bodočnosti — ko se društvo "Sokol" preseli v svojo novo krasno telovadnico — se je nadejati še krasnejših veselij v tem pogledu. — Povodom nedeljne veselice je preplačal g. Kranjc 40 nč., gg. A. Truden, Josip Mankič in Jaklič pa so kazovali sami sebe, ker se niso udeležili veselice, podarivati društvu po 1 gld. Hvala vsem!

Društvo "Radogoj" imelo je dne 28. t. m. v Ljubljani svoj prvi občni zbor. Kako naglo se je razširilo po vseh slojih prepričanje o potrebi in koristi podpornega društva za uboge dijake, dokazuje dejstvo, da doslej še nobeno slovensko društvo v tako kratki dobi ni nabralo toliko kapitala. — Iz tajnikovega poročila je razvidno, da je gosp. Fr. Kalister s nova poklonil društvu izdaten dar, namreč 25 delnic "Narodne tiskarne", vrednih 3000 kron, g. dr. Ivan Stanič v Tolminu je posel 2500 kron, mesto Ljubljana je poklonilo 1000 kron itd. — "Radogoj" šteje koncem prvega leta 138 ustanovnikov, med katerimi so 3 častni člani, in 46 rednih članov. Ustanovnina presega že 34.000 krm. Podpora je izdal društvo v tem letu 2332 krm. — Blagajniško poročilo izkazuje nedotakljive ustanovnine in vpisane 34.132 krm, letnih doneskov, darov itd. pa 2521 krm. Skupnih stroškov je bilo 2612 kr. 70 stot. Zbor je vsprijel obe poročili odobravljem na znanje. — Z vsklikom sta bila izvoljena zatem zopet predsednikom g. Ivan Hribar, podpredsednikom g. cos. svetovnemu Mursnik. Ker so nekateri dosedanjih odbornikov izrekli, da nikakor več ne morejo prevesti odborniške časti, volil se je odbor z nekaterimi spremembami. Novi odborniki so: g. dr. D. Majaron (namesto tajnika gosp. prof. Pirec); g. dr. Gregorin v Trstu (namesto g. Šabca); g. dr. Kos v Gorici (namesto g. dr. Rojca) in g. dr. Segula v Novem mestu (namesto g. dr. Slanca). Računskim pregledovalcem so izvoljeni zopet gg. H. Dimnik, K. Pleiweis in dr. Žitek.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so našli v gostoljubni hiši v Piranu 1 gld.

Iz Podgrada pišejo nam dne 30. julija: Od jeseni sem narašča vedno bolj predpranost in nezramnost nekih priseljencev, ki se dičijo z znano "avito kulturo". Oni "fini" izraz, kakor "moštro di čevo" in kletvine, katerih tu ponavljati ne moremo, izjavljajo se iz njihovih oblastnih ustnic. Eden teh kulturo-noscev, "mogočen gospod", kakor on misli, a prava malenkost človeške družbe, je pa včeraj uatelet in skoro bi se mu bila kri puščala. Bil je veliki ples. Napal je mladeniča z, "makako čevo." A ta se obrne, vzdigne pest in zakriči nad njim: ti si "makako" in tudi "čevo". Junak pobegnil je hitro v krmbo. A tam so si že drugi vihali rokave in dobil bi jih bil, da se ni pomirilo razjarjene mladenice.

Plesalo se je do pozno v noč v najlepšem redu, kakor je tu sploh navada, a tako malovreden "agent provocateur" pririne se do poštene družbe, do plesa, ne plača nič in bi hotel nas zanidevati in nemir provočati. Njemu na strani bilo pa je še drugih ki so hoteli izzivati z znano pesmijo "nella patria di Rossetti." Te pa so ugnale — dekleta! Obstapilo so jih in z istim neperovim krepko prepevale — slovensko pesem. Nešramnelli so kapitulovali, dekleta so zmagala. Živelia!

Z Razdrtega se nam piše: Zadnje poročilo "o dudnih strahovih" moram resnici na ljubo v toliko popraviti, da sta omenjena tujca, katera je č. g. kurat našel v nedeljo dne 22. t. m. ob 5/11 uri zvečer na pokopalnišču v Ženski družbi, pričela takoj naslednje jutro v župnišču in stvar pojasnila tako-le: Jeden onih gospodov je bil s sestro in njeno prijateljico na cerkvenem pragu, drugi je bil pa z njimi kakor da so gredo izprehajat. Vzrok, kako da je bil v oni urki baš pokopalnišče smoter njihovemu izprehodu, to pravijo, da je le nek "fredain de jeunesse" — mladostna budalost. Tudi značilno, kaj ne?

Poskušen samomer. 20letna Šilvija Maria Dejak, stanujoča v ulici del Bosco hšt. 48, zastrupila se je včeraj s karbolno kislino. Prihitevši zdravnik iz zdravniške postaje ji ni mogel izprati želodec, ker je nešrečnica nervozno stiskala želusti; poskusil je torej druga zdravila in jo odpodal v bolnišnico. Tam so ji z teško muko isprali želodec, kar ji je nekoliko odloglo, vendar pa nevarnost ni še odstranjena. — Vzrok: kakor že navadno, nešrečna ljubezen.

Morilec, požigalec in samomorilec. Šinod okolo 9. ure je ustrelil 20letni hlapec Ivan Bastjančič na dvorišču Pegliaruzzijevega posestva pod dirkalniščem na Katinari hšt. 49. 42letnega upravitelja istega posestva, Angela Šiligoja. Bastjančič je smrtno sovražil upravitelja, ker ga je poslednji večkrat pokaral zaradi njegove lenobe. Sklenil je maščevati se. Šinod je obšel Šiligoj z dvema znancema posestvo in, ko sta ista odhajala, spremil ju je do vrat in postal nekoliko na dvorišču. Kar podi iz okna poslopja za hrbotom Šiligojevim strel, ki je zadel upravitelja v hrbot; Šiligoj je omahnil, toda vendar je imel še toliko moči, da se je obrnil; v tem trenutku podi drugi strel, ki je zadel nešrečnega Šiligoja v prsa in ga sgrudil mrtvega na tla. Prestrašeni domačini se niti niso upali prijeti morilca; nekdo je tekel na policijo, od koder so pozvali zdravnika. Morilec je v tem vstopil v sobo, zažgal pohištvo in potem ustrelil samega sebe. Ko je prihitela komisija, našla je dva mrliča in goreče pohištvo. Deloma so člani komisije pegasili sami ogenj, popolnoma so ga udušili prihvitevi gasilci. — Truplo nešrečnega upravitelja in njegovega morilca so odpeljali v mrtvašnico pri sv. Justu.

Nazgoda. Knjižar Josip Senica, stanujoč v ulici Barriera vecchia hšt. 13 je nekaj časa sem izginil, to je, nihče ga ni videl priti ali oditi iz svojega stanovanja. Ljudje so mislili, da se mu je pripetila nešreča, in da je morda celo mrtv v svoji sobi. Prijavili so zatorej to stvar policiji. Včeraj zjutraj je prišel polic. agent Moretti s kovačem Michelijem in vratarjem Biondijem, da so osvedči, kaj je na tej tajnosti stvari. Kovač je odpril stanovanje, toda ni bilo videti ničesar posebnega. Na misi zagleda kovač revolver, in misleč, da ni nabasan, sproži petelinu. V tem podi strel in kroglica je zadeva vratarja v roko. Ubogi kovač je malouč omedel od strahu, videvši krvavečega vratarja, kojega je bil ostrelil nerhot. Ranjenega so odvedli na zdravniško postajo, kjer se je pokazalo, da rana ni nevarna. — Po-

zneje je doznala policija, da Senica živi mirno na Reki pri svojih sorodnikih.

Sodnisko. 30letni godelc Josip Trubac iz Liskovce na Češkem je dobil zaradi pohotnega nasilstva 15 mesecov ječe. Trubac je bil junija meseca t. l. v Filipovem na Bolgarskem oskrnul neko nedorastlo deklico; tamošnji avstro-ogrski konzulat ga je prijel in posel v Trst po plačilo. — 28letna služabnica Marija Kos iz Tolminškega je bila obsojena zaradi tatvine na 2mesecno ječe. Ukrala je bila svojemu gospodarju Henriku Weberju, gostilničarju "Ala Czarda" 12 gld. in jedno steklenico žganja. — 33letni Vincenc Kokoravec iz Škofje je dobil 3 mesece ječe zaradi poneverjenja. Prodal je bil okolo 300 kg. starega železa, vrednega 18 gld. za 8 gld. — 21letni težak Fran Trager iz Trsta je ukradel dne 21. junija t. l. v novem pričasnici 4 kg. kave in včeraj je dobil zanjo 4 meseca ječe.

Policijo. 23letnega brezposelnega težaka Romana Urbanačića iz Trsta, pristojnega v Staroselo pri Tolminu, prijeli so stržarji predčasno okolo polunoči v ulici Solitario in ga odvedli v zapor, ker se je klatar brez službe in brez stanovanja po mestu. — 20letni mizarski pomočnik Angel Gregorichio, stanujoč v ulici Michelangelo hšt. 7, sprl se je predčasno pred hišo, v koji stanuje, z nekim Karlošom Glieškom, stanujoci v ulici Petrarca hšt. 1. Poslednji je udaril mizaria s palico po glavi, ranil pa je nekoliko. Gregorichio menda ne bode umrl za to rano. — Predčasno ob 4. uri zjutraj našli so stržarji 20letno brezposelno deklo Ivana Glebec iz Mokronega, stanujoč v ulici Torricelli hšt. 6, mirno spelo na takozvanici trati "Vrdelci" na Vrdeli. Odkazali so je postelj v zaporu.

Najnovejše vesti.

Dunaj 31. Povodom smrti nadvojvoda Viljelma izrekli so svoje sožalje bračnjavim potom v Badinu bivajodim članom cesarske rodbine: ruski car, nemški cesar, srbski kralj in vojvoda Kumerlanski. Tukaj vihajo raznih hiš črne zastave.

Dunaj 31. Triple pokojnega nadvojvoda Viljelma pripeljajo v četrtek zvečer na Dunaj, kjer je položijo v cesarskem dvoru na mrtvaški oder. — Nadvojvoda Fran Ferdinand dospe nocjo iz Budejovic, nadvojvoda Albreht odpotuje jutri iz Suldona (Nizozemska) na Dunaj. Cesar dospe jutri zvečer.

Dunaj 31. Vsi tukajšnji listi razpravljajo danes o delavnosti pokojnega nadvojvoda Viljelma v prid in povzdrogo vojske.

Dunaj 31. Bivši župan Goriški, dr. Maurovich, je dobit vitezki križevec štezane krone III. vrste.

Šrno. Češki katoliški shod odprl se je sinoč. Častnim predsednikom je izvoljen prof. Beloredi, predsednikom prof. Serenyi. Zbor se nikakor ne bode podal s političkimi vprašanji. Cesarju in papežu je izrekel shod brzojavnim potom svojo udanost.

Budimpešta 31. Vsi obsojeni v znani razpravi o romunski spomenici, dobili so povetje, da nastopajo svoje kazni najpozneje prihodnjo soboto. — "Tribuna", glasilo romunske narodne stranke, piše, da bi se Romuni mnogo lagje sporazumeli z grofom Zichyjem, kakor pa z državno idejo ogersko, ker je Zichy iskren povspetej narodne jednopravnosti, četudi je Madjar. Zajedno vabi isti grof Zichy, da naj obidiči Šibinj, zagotavljajoč mu ves drugačen sprejem, kakor ministru Hieronymu.

Peterburg 31. "Graždanin" javlja iz Sredce, da Koburžan takoj po svoji vrniti pomilosti bivšega ministra Karavelova. Takoj ko bode Karavelov svoboden, ter pride — o čemur se ne more dvomiti — v sobranje, bode predlagali, da se zatožijo vsi bivši ministri, ki so bili solidarni s Stambulovem. Karavelove namere pa da niso po volji Stojlovenemu ministeriju, katero vpliva na prince Ferdinand, da ne bi ga pomilostil, Koburžan pa da ne mara poslušati teh nasvetov, ker zna, da jako vstreže Rusiji ako pomilosti Karavelova.

Rim 31. Potrjuje se vest, da je pričela nova preiskava glede izmakanjenja važnih spisov v bančni preiskavi. Ta nova razprava se bodo vrnila kolikor mogoče hitro, toda splošno menenje je, da ostane tudi ta razprava brezvsečna. Govorji se da se Crispi protivi novi preiskavi, kajti pričakuje, da se odkrije novi skandal, toda pravosodni minister Calena zahteva na vsak način, da se pojasni tajnostna stvar o izginolih spisih, ker hče odstopiti, aka se to ne zgodil.

Marsilja 31. Lazzarin, ki hoče po vsej sili sprizneti francoski narod in italijanskim, prispol je v Lyon, toda vsprijeli so ga jeko hladno. (?)

London 30. Tukajšnje kitajske odpolanstvo je dobitilo potrdilo o pomorski bitki med Kitajci in Japonci. Napadli so Japonci vojno ladijo Kitajcev. Vojna ladija Japoncov je postalna kmalu nezmožna za nadaljnji boj, med tem ko se je kitajska ladija pogreznila z možtvom vred. Kitajska transportna ladija je plula pod angleškim praporom.

Bratje Sokoli!

Osi bratje Sokoli, ki se udeležijo izleta v Postojino, se pozivajo priti v telovadnico v četrtek in soboto točno ob 8½ ur zvečer. Nikdo naj ne zamudi priti, kajti neobhodno potrebno je, da uredimo nastop po novem pravilniku. Na zdar!

Odbor "Trž Sokola".

ZAHVALA.
Odbor "Tržaškega Sokola" izreka najtoplježjo zahvalo vsem svetovalskim tamburašem in slavnemu "Slovansku povskemu društvu" v Trstu na blagotrom sodobovanju, in slavnemu "Brahomu društu" pri sv. Ivanu na prijaznem prepričenju dvoran pri veselici minole nedelje. Pokažali so tudi to pot — kakor vsikdar — čet prava bratske vzajemnosti. Odbor "Tržaškega Sokola".

Trgovinski brzojavni.

Budimpešta. Pšenica za jesen 6.65—6.66, za spomlad 7.04—7.05 Koruza za juli-avgust 5.92—5.94. Oves za jesen 5.92—5.93. Ri za jesen 5.09—5.11.

Pšenica nova od 77 kil. f. 6.60—6.65, od 79 kil. f. 6.70—6.75, od 80 kil. f. 6.75—6.80, od 81 kil. for. — — — — —

Jelenec 6.75—7—; prosa — — — — —
Srednja ponudba pšenice, povpraševanje dobro. Prodalo se je 24.000 met. st. cene malo mirneje. — Koruza vedno rastota, danes narasta je 5 nč. — Vreme: vročina.

Praga. Norafiniran sladkor za avgust f. 14.90 nova roba za decembr f. 14.10.

Havre. Kava Santos good average za avgust 9.5—, za decembr 8.5—.

Hamburg. Santos good average za julij, september 7.75—8—, decembr 6.8—.

Dunajsko borzo 31. julija 1894.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98.50	98.40
" v trobu	98.40	98.40
Avtrijska renta v zlatu	122.15	122.40
" v kronah	97.40	97.70
Kreditne akcije	364.40	364—
London 10 Lst.	124.60	124.60
Napoleoni	9.92	9.91
100 mark	61.10	61.09
100 Italij. lire		